

A photograph of two men in high-visibility yellow and black work jackets. The man on the left has a beard and is looking towards the man on the right. The man on the right is gesturing with his hand while speaking. The background is a blurred outdoor setting with a building and trees.

KOUVOLLA

Kouvolan kaupungin v. 2023 ostolaskut ja hankintojen paikallisuusaste

Kehittämispäällikkö Liisa Kolari 27.8.2024

Johdanto

- Kaupungin ostolaskuja on analysoitu vuodesta 2013 ja ne on avattu kaupungin sivuilla avoimena datana [Avoin data - Kouvolan kaupunki](#)
- Kaupunkistrategiassa KOUVOLA – Kaakkois-Suomen keskus on kasvukärkinä lasten ja nuorten lisäksi yritykset. Strategian mukaan **”Yrittäjille Kouvola tarjoaa helppoutta, verkostoja ja vauhtia kasvuun – koosta riippumatta”**. Strategiassa ei ole asetettu tavoitearvoa hankintojen paikallisuusasteelle, mutta sitä seurataan, koska tavoite on hankintaohjelmassa ja seuranta on kirjattu myös voimassa olevaan valtuustosopimukseen. Paikallinen yritys tarkoittaa sitä, että yrityksen kotipaikka on Kouvola. Kotipaikka perustuu Patentti- ja rekisterihallituksen ja Verohallinnon Yritys- ja yhteisötietojärjestelmän tietoihin. Lisäksi nyt ensimmäistä kertaa on analysoitu niiden ostojen osuutta, joissa yrityksellä on toimipaikka Kouvola.
- Kaupungin hankintaohjelman 2021-2025 (hyväksytty kh 10.5.2021) yksi päämääristä on Elinvoiman kasvun tukeminen ja siinä yhtenä tavoitteena on hankintojen paikallisuusasteen kasvu.
- Tässä analyysissä tarkastellaan vuositasolla toimittajien lukumäärää, ostojen suuruusluokkaa, toimittajien kotipaikkaa/toimipaikkaa ja ostojen jakautumista kotipaikan/toimipaikan mukaan. Toimittajista on tarkasteltu erikseen kouvolaalaisia toimittajia ja muita on tarkasteltu maakunnittain. Maakuntiin kuuluvat kunnat on listattu liitteessä 1. Suurimpien toimittajien (ostot/toimittaja yli 1 milj. €) osalta on myös avattu toimituksen sisältöä. Sisältö perustuu voimassa oleviin sopimuksiin, mutta voi myös sisältää muuta.

Johdanto

- Kaupunginhallitus päätti kokouksessaan 31.1.2023 § 35 muuttaa hankintaohjelman seurannassa käytettyä hankintojen paikallisuusasteen mittaria vuodesta 2023 alkaen siten, että paikallinen yritys määrittyy sen mukaisesti, onko yrityksellä toimipiste Kouvolassa. Lisäksi päätettiin, että siirtymävaiheessa eli vuoden 2023 seurantatiedoissa esitetään uuden seurantaluvun rinnalla myös aiemmin voimassa olleen paikallisuuskäsitteen mukaiset tiedot peruskunnan vuoden 2023 ostojen paikallisuusasteesta.
- Tämä vuoden 2023 aineisto sisältää edellisten vuosien tapaan sekä käyttötalouden menot että investoinnit ja aineistosta on poistettu toimijoita kuten Kela, Keva, Kuntarahoitus, kiinteistö- ja asunto-osakeyhtiöitä sekä yksityishenkilöitä. Lisäksi on poistettu tilejä kuten asiakaspalvelujen ostot valtiolta, kunnilta ja kuntayhtymiltä, muut yhteistoimintaosuudet, rahoitus- ja pankkipalvelut ja yhteisöille maksettavat avustukset. Näin ollen nämä luvut eivät ole vertailukelpoisia tilinpäätöksessä esitettyjen hankintalukujen kanssa.
- Vuosien 2013-2021 analyysissä on tarkasteltu bruttokustannuksia. Vuodesta 2022 eteenpäin tarkastelussa on nettokustannukset Kuntaliiton ohjeistuksen mukaan. Kustannusten tarkastelutavan muutos ei muuta hankintojen paikallisuusastetta, mutta näkyy pienempinä kokonaisostoina ja kouvoolalaisilta yrityksiltä tehtyjen ostojen euromäärässä.
- Hankintayksikkö hankki alkuvuodesta analysoinnin helpottamiseksi Handata-järjestelmän, jonka avulla yritysten kotipaikka ja toimipaikkatiedot saadaan automaattisesti rajapintojen kautta, mikä vähentää manuaalisen työn osuutta analyysissä. Palvelun tietosisältöä voidaan hyödyntää monipuolisesti hankintojen ja ostojen suunnittelussa sekä valmistelussa mm. markkina- ja toimialatietoa hyödyntäen. Hankintojen ammattilaisille palvelu tarjoaa mittavan määrän tietoa julkisista hankinnoista ja ostoista niiden tiedolla johtamiseen tarvittavista tausta- ja yksityiskohtaisista tiedoista. Tarjolla on myös runsaasti yksityiskohtaista tietoa markkinoista, markkinatoimijoista, toimittajien toimialoista ja yhteiskunnallisten veloitteiden täyttämistä sekä toteutetuista julkisista hankinnoista ja ostoista ja niiden toimittajista.

Yhteenveto ostolaskut 2013-2023

Vuosi	Ostolaskut yhteensä milj. €	Toimittajat yhteensä kpl	Kouvolaalaiset toimittajat kpl (osuus kaikista toimittajista)		Kouvolaalaisilta tehdyt ostot milj. € (osuus kaikista ostoista)	
			Kotipaikka Kouvola	Toimipaikka Kouvola	Kotipaikka Kouvola	Toimipaikka Kouvola
2013	224,9	4 582	1 492 (32,6%)		82,6 (36,7%)	
2014	236,0	4 412	1 443 (32,7%)		87,7 (37,2%)	
2015	202,1	4 252	1 394 (32,8%)		78,6 (38,9%)	
2016	221,7	4 095	1 287 (31,4%)		87,0 (39,3%)	
2017	201,5	3 927	1 208 (30,9%)		77,8 (38,6%)	
2018	183,0	3 808	1 172 (30,8%)		75,7 (41,4%)	
2019	131,9	2 691	813 (30,2%)		64,4 (48,8%)	
2020	110,4	2 388	728 (30,5%)		57,8 (52,4%)	
2021	122,0	2 464	734 (29,8%)		56,7 (46,4%)	
2022	107,2	2 118	703 (33,2%)		51,6 (48,1%)	
2023	102,0	2 080	648 (31,2%)	801 (38,5%)	49,5 (48,5%)	78,3 (76,7%)

Taulukossa nähdään kehitys 11 vuoden ajalta. Vuodesta 2013 kaupungin päätösvalta ostopalvelujen suhteen on vähentynyt huomattavasti kuin myös kouvolaalaisten toimittajien määrä ja heiltä ostettujen tuotteiden ja palvelujen euromääräinen summa.

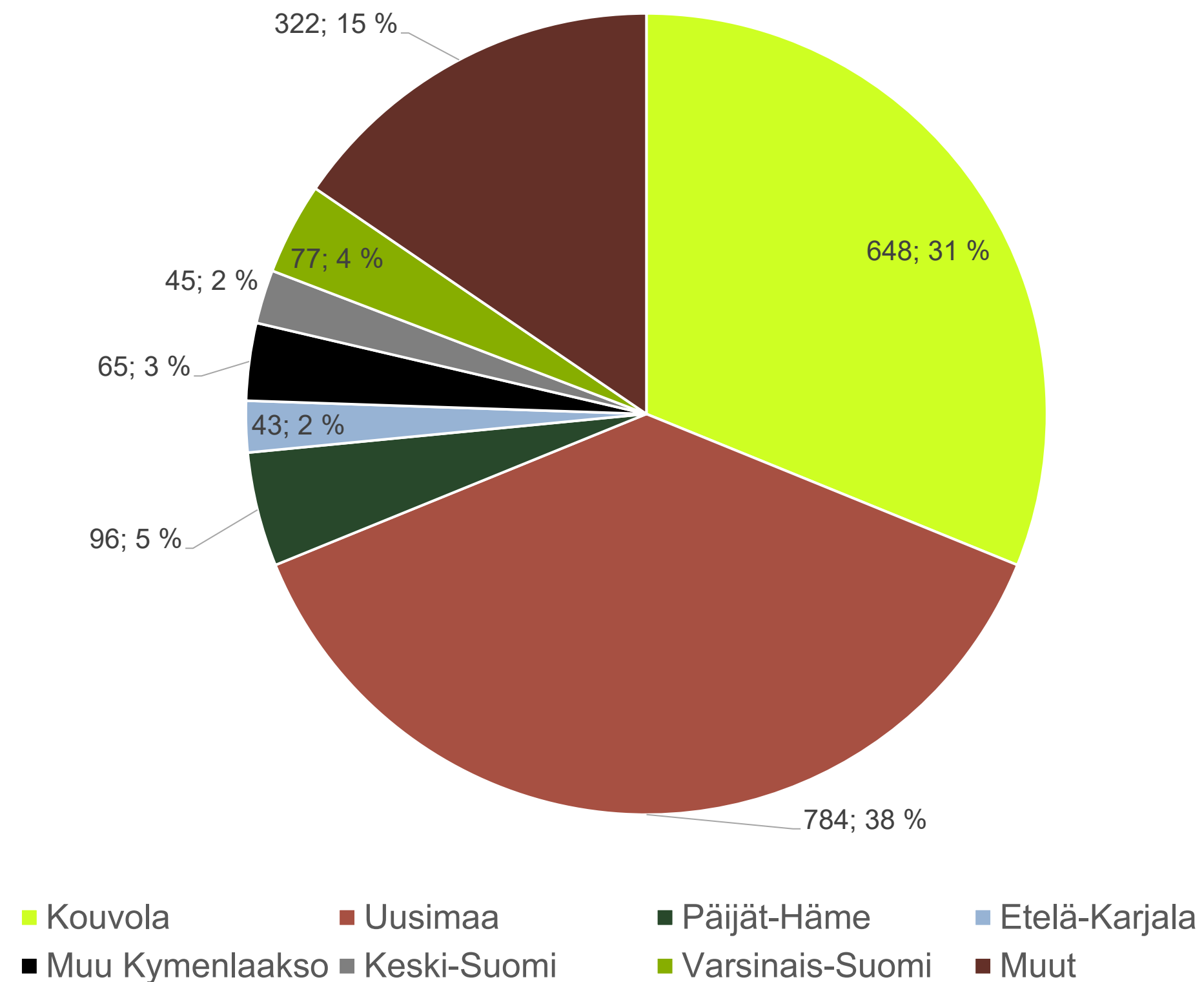
Tämä johtuu kaupungin toiminnallisista muutoksista, joista suurin oli sote-palvelujen siirto Kymsoteen vuonna 2019. Hyvinvointialueet aloittivat toimintansa vuoden 2023 alusta.

Suhteellisesti, kouvolaalaisten toimittajien osuus kaikista toimittajista oli suurin vuonna 2022 eli 33,2 % ja euromääräisten ostojen osuus kaikista ostoista vuonna 2020 eli 52,4 %.

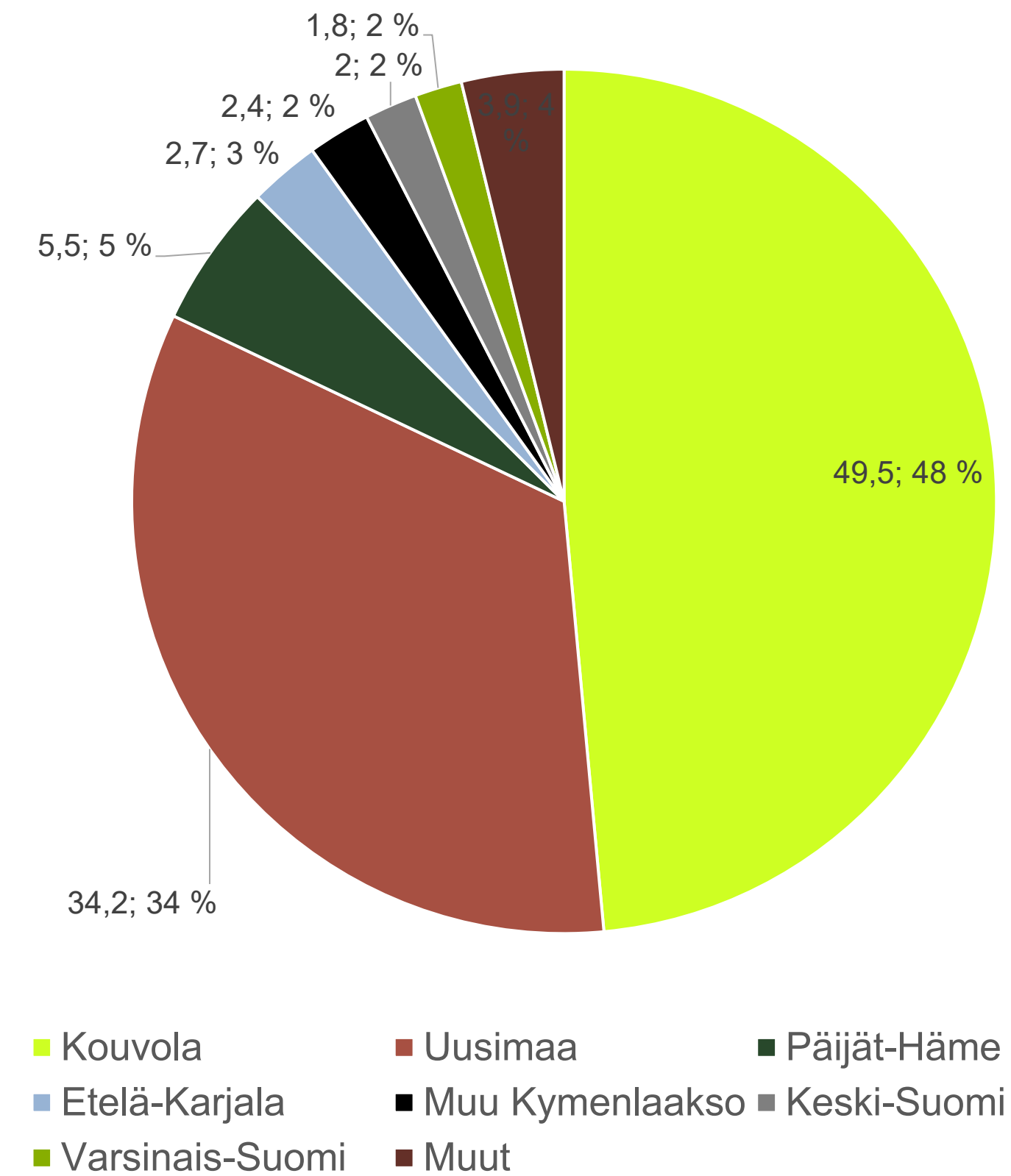
Kaikista toimittajista 38,5 %:lla oli toimipaikka Kouvola ja näiltä toimittajilta tehtyjen ostojen osuus oli 76,7 %.

Toimittajat ja eurot kotipaikan mukaan 2023

Toimittajia yhteensä 2080 kpl

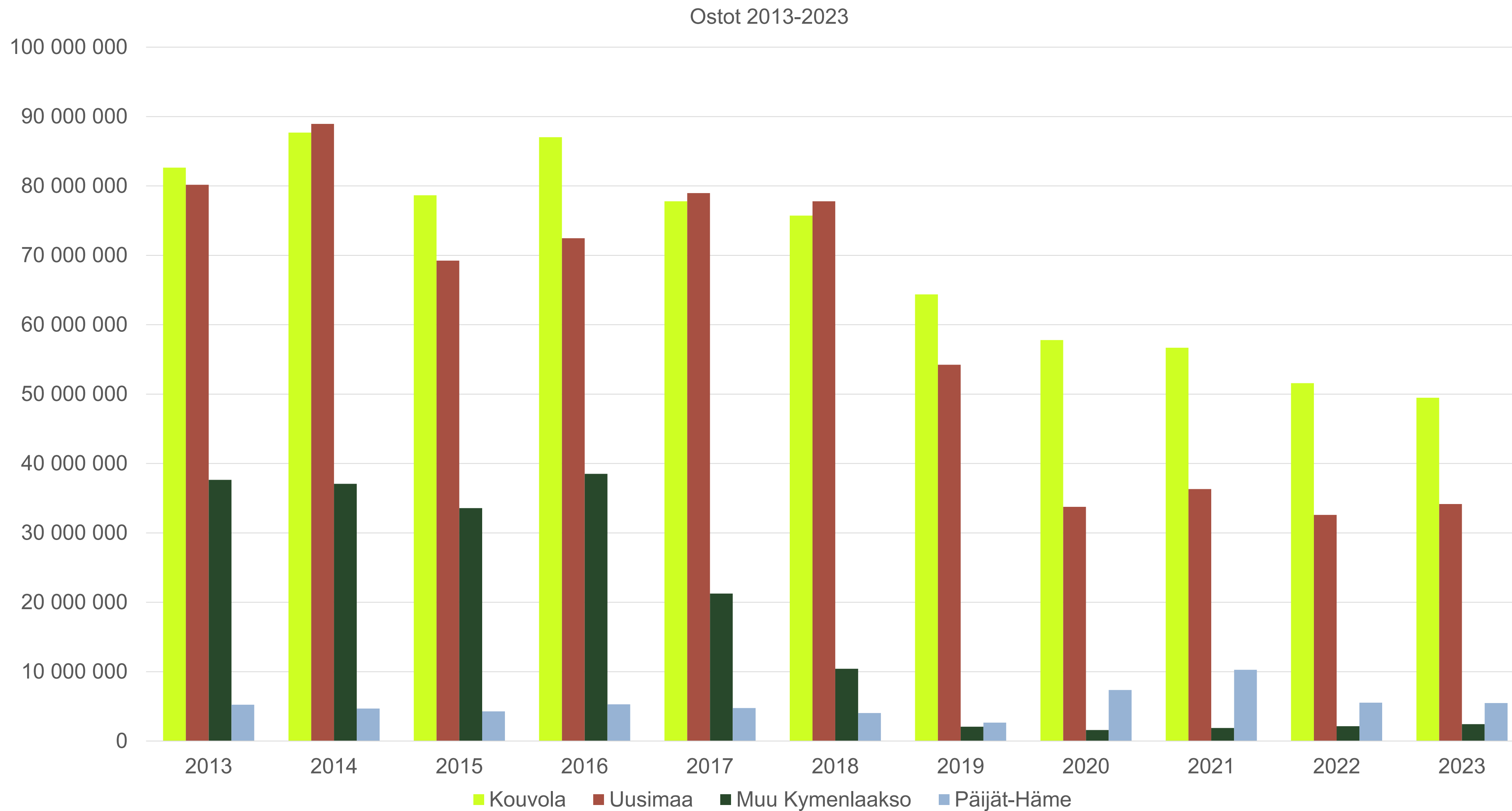
Ostot yhteensä 102,0 milj. €

Toimittajista 648 kpl (31 % kaikista toimittajista) oli Kouvolaan ja niiltä ostettiin 49,5 milj. €:lla (48 % kaikista ostoista). Toiseksi eniten ostettiin uusimaalaisilta toimittajilta, 34,2 milj. €:lla (34 % kaikista ostoista)

Ostot kotipaikan mukaan 2013-2023, M€

KOUVOLA

11 vuoden tarkasteluajanjaksolla on nähtävissä selvä lasku ostojen euromäärässä niin Kouvolan, Uudenmaan kuin muun Kymenlaakson osalta. Erityisesti muun Kymenlaakson osalta näkyy sosiaali- ja terveystaloudelliset tapahtuneet muutokset.

Suurimmat toimittajat 2023 - ostot/toimittaja yli 1 milj. €

KOUVOLA

Toimittaja	Sisältö mm.	Kotipaikka	Toimipiste Kouvola	Ostot €
KSS Verkko Oy	Sähkön jakelu	Kouvola	X	5 164 850
KSS Energia Oy	Sähkö, lämpö	Kouvola	X	5 070 505
Kaakkois-Suomen Tieto Oy	ICT-palvelut	Kouvola	X	4 446 141
GRK Suomi Oy	Infrahankkeet, katusaneeraukset, siltojen korjausurakat	Vantaa	X	2 984 057
Recset Oy	Infrahankkeet: katusaneeraukset	Tuusula	X	2 981 844
Erkki Heikkilä Oy	Infrahankkeet, katusaneeraukset ja uudiskohde	Orimattila	X	2 876 029
Kouvola Innovation Oy	Elinkeinopalvelut, elinkeinojen kehittämistoimenpiteet	Kouvola	X	2 442 200
KSS Rakennus Oy	Katuvalaistustyöt (palvelu-, tavara- ja urakkahankinnat)	Kouvola	X	2 327 638
Elimäen Liikenne Oy	Joukkoliikennepalvelut	Kouvola	X	2 094 544
Kouvolan Vesi Oy	Vesihuollon suunnittelu ja rakennuttaminen, hulevesi-pumppaamojen kaukovalvonta sekä huolto- ja kunnossapito, vesihuollon ja katujen saneeraushankkeita	Kouvola	X	1 853 782
Savonlinja Oy	Joukkoliikennepalvelut	Lappeenranta	X	1 726 582
Peab Industri Oy	Asfalttiurakat	Helsinki	X	1 662 822
Sarastia Oy	Talous- ja henkilöstöhallinnon palvelut	Helsinki	X	1 640 188
Kymen Charterline Oy	Joukkoliikennepalvelut	Kouvola	X	1 596 602
Suomen Kirjastopalvelu Oy	Perusopetuksen kirjat, Kyytikirjaston kirjat	Helsinki		1 543 382
Norlandia Päiväkodit Oy	Varhaiskasvatuspalvelut	Espoo	X	1 521 435
Touhula Hymy Oy	Varhaiskasvatuspalvelut	Jyväskylä	X	1 506 628
Linjaliikenne Martti Laurila Oy	Joukkoliikennepalvelut	Kouvola	X	1 470 266
Pilke päiväkodit Oy	Varhaiskasvatuspalvelut	Espoo	X	1 395 365
Rakennusliike Pakkanen Oy	Kouvolan jäähallin parvilaajennus, rakennusurakka	Asikkala		1 291 089
Suomen Terveystalo Oy	Työterveyshuollon palvelut	Helsinki	X	1 262 161
Kymenlaakson Rakennus Oy	Useita eri rakennusurakkakohteita, kuten Valkealatalon uimahalli ja Urheilupuiston koulu	Kouvola	X	1 080 981
Meira Nova Oy	Elintarvikkeita	Tuusula		1 050 801

Yhteenveto

- Toimintaympäristön muutokset, erityisesti Kymsoten perustaminen 2019 ja Hyvinvointialueiden toiminnan käynnistyminen 2023 ovat vaikuttaneet merkittävästi hankintoihin.
- Tarkasteluajanjaksolla 2013-2023 hankinnat, joihin kaupunki voi vaikuttaa on pienentyneet merkittävästi kuin myös toimittajien lukumäärä.
- **Kouvolaisten toimittajien lukumäärä on tarkasteluajanjaksolla vähentynyt 57 % ja euromääräiset ostot on pienentyneet 40 %.**
- Edellisestä diasta voidaan nähdä, että lähes kaikilla suurilla toimittajilla on toimipiste Kouvolassa. Joten tarkasteltaessa ostoja toimittajilta, joilla on toimipiste Kouvolassa, euromääräinen osuus kaikista ostoista on 76,7 %.

Yhteenveto

- Kotipaikka tarkastelussa tulee myös muistaa, että mikäli yhteisöllä on toimipaikka useassa kunnassa, yhteisön vero lisätään näiden kuntien laskentaeriin yhteisön toimipaikkojen kunnittaisten henkilöstömäärien suhteessa.
- Esimerkiksi iso osa muualla kuin Kouvolassa kotipaikkaansa pitävien varhaiskasvatuspalveluyritysten henkilöstöstä asuu Kouvolassa, joten yrityksen maksaman yhteisöveron lisäksi sen Kouvolassa asuva henkilöstö maksaa ansiotuloveroa Kouvolaan.
- Isoissa urakoissa voi olla paljon paikallisia aliurakoitsijoita, jotka eivät näy ostolaskutilastoissa. Tilapalvelut seuraa suurimmissa rakennusurakoissa paikallisten urakoitsijoiden ja materiaalityöntekijöiden käyttämistä alihankintana. Esimerkiksi tammikuussa käyttöönotetun uuden Valkealan monitoimitalon aliurakoitsijoista 59 % oli paikallisia yrityksiä, eli niiden koti- tai toimipaikka oli Kouvolassa. Työmaalla työskenteli eri yritysten kautta noin 225 kouvolaista ja tehdyistä työtunneista 28 % teki kouvolaalainen. Huomioitavaa on, että isoista investoinneista mm. Inkeröiden monitoimitalon rahoitus toteutetaan kiinteistöleasingilla, joten niiden osalta rakentamista koskevat ostolaskut eivät näy kaupungin kirjanpidossa.
- Tutustu kaupungin ostolaskuihin www.kouvola.fi/avoindata

Kotipaikat

Kouvola

Muu Kymenlaakso = Hamina, Kotka, Miehikkälä, Pyhtää, Virolahti

Uusimaa = Askola, Espoo, Hanko, Helsinki, Hyvinkää, Inkoo, Järvenpää, Karkkila, Kauniainen, Kerava, Kirkkonummi, Lapinjärvi, Lohja, Loviisa, Myrskylä, Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen, Porvoo, Pukkila, Raasepori, Sipoo, Siuntio, Tuusula, Vantaa, Vihti

Varsinais-Suomi = Aura, Kaarina, Kemiönsaari, Koski TI, Kustavi, Laitila, Lieto, Marttila, Masku, Naantali, Nousiainen, Oripää, Paimio, Parainen, Pyhäranta, Pöytyä, Raisio, Rusko, Salo, Sauvo, Somero, Taivassalo, Tarvasjoki, Turku, Uusikaupunki, Vehmaa

Satakunta = Eura, Eurajoki, Harjavalta, Honkajoki, Huittinen, Jämijärvi, Kankaanpää, Karvia, Kokemäki, Loimaa, Merikarvia, Nakkila, Pomarkku, Pori, Rauma, Siikainen, Säkyä, Ulvila

Kanta-Häme = Forssa, Hattula, Hausjärvi, Humppila, Hämeenlinna, Janakkala, Jokioinen, Loppi, Riihimäki, Tammela, Ypäjä

Pirkanmaa = Akaa, Hämeenkyrö, Ikaalinen, Juupajoki, Kangasala, Kihniö, Kuhmoinen, Lempäälä, Mänttä-Vilppula, Nokia, Orivesi, Parkano, Pirkkala, Punkalaidun, Pälkäne, Ruovesi, Sastamala, Tampere, Urjala, Valkeakoski, Vesilahti, Virrat, Ylöjärvi

Kotipaikat

Päijät-Häme = Asikkala, Hartola, Heinola, Hollola, Iitti, Kärkölä, Lahti, Nastola, Orimattila, Padasjoki, Sysmä

Etelä-Karjala = Imatra, Lappeenranta, Lemi, Luumäki, Parikkala, Rautjärvi, Ruokolahti, Savitaipale, Taipalsaari

Etelä-Savo = Enonkoski, Hirvensalmi, Juva, Kangasniemi, Mikkeli, Mäntyharju, Pertunmaa, Pieksämäki, Puumala, Rantasalmi, Savonlinna, Sulkava

Pohjois-Savo = Iisalmi, Joroinen, Kaavi, Keitele, Kiuruvesi, Kuopio, Lapinlahti, Leppävirta, Pielavesi, Rautalampi, Rautavaara, Siilinjärvi, Sonkajärvi, Suonenjoki, Tervo, Tuusniemi, Varkaus, Vesanto, Vieremä

Pohjois-Karjala = Heinävesi, Ilomantsi, Joensuu, Juuka, Kitee, Kontiolahti, Lieksa, Liperi, Nurmes, Outokumpu, Polvijärvi, Rääkkylä, Tohmajärvi, Valtimo

Keski-Suomi = Hankasalmi, Joutsa, Jyväskylä, Jämsä, Kannonkoski, Karstula, Keuruu, Kinnula, Kivijärvi, Konnevesi, Kyyjärvi, Laukaa, Luhanka, Multia, Muurame, Petäjävesi, Pihtipudas, Saarijärvi, Toivakka, Uurainen, Viitasaari, Äänekoski

Etelä-Pohjanmaa = Alajärvi, Alavus, Evijärvi, Ilmajoki, Isokyrö, Isojoki, Jalasjärvi, Karijoki, Kauhajoki, Kauhava, Kuortane, Kurikka, Lappajärvi, Lapua, Seinäjoki, Soini, Teuva, Vimpeli, Ähtäri

Kotipaikat

Pohjanmaa = Kaskinen, Korsnäs, Kristiinankaupunki, Kruunupyö, Laihia, Luoto, Maalahti, Mustasaari, Närpiö, Pedersöre, Pietarsaari, Uusikaarlepyy, Vaasa, Vöyri

Keski-Pohjanmaa = Halsua, Kannus, Kaustinen, Kokkola, Lestijärvi, Perho, Toholampi, Veteli

Pohjois-Pohjanmaa = Alavieska, Haapajärvi, Haapavesi, Hailuoto, Ii, Kalajoki, Kempele, Kuusamo, Kärsämäki, Liminka, Lumijoki, Merijärvi, Muhos, Nivala, Oulainen, Oulu, Pudasjärvi, Pyhäjoki, Pyhäjärvi, Pyhäntä, Raahel, Reisjärvi, Sievi, Siikajoki, Siikalatva, Taivalkoski, Tyrnävä, Utajärvi, Vaala, Ylivieska

Kainuu = Hyrynsalmi, Kajaani, Kuhmo, Paltamo, Puolanka, Ristijärvi, Sotkamo, Suomussalmi

Lappi = Enontekiö, Inari, Kemi, Kemijärvi, Keminmaa, Kittilä, Kolari, Muonio, Pelkosenniemi, Pello, Posio, Ranua, Rovaniemi, Salla, Savukoski, Simo, Sodankylä, Tervola, Tornio, Utsjoki, Ylitornio

Ahvenanmaa = Maarianhamina, Finström, Geta, Hammarland, Jomala, Saltvik, Sund, Eckerö, Lemland, Lumparland, Brändö, Föglö, Kumlinge, Kökar, Sottunga ja Vårdö

A person is seen from behind, kayaking on a calm lake. They are wearing a blue long-sleeved shirt and a yellow life vest. The kayak is green, and the paddle is white with 'Wolfen' written on it. The background shows a dense forest on a hillside under a clear sky. The text 'KOUVOLLA' is overlaid in large, bold, black letters across the middle of the image.

KOUVOLLA

Kiitos!

Kehittämispäällikkö Liisa Kolari